

ปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
**The Factor in Students Decision to Study Vocational Dual Diploma in
Buriram Technical College, Buriram Province**

พิมพ์ยุภา ชนะอัยยรัชต์¹,
ชุตินา พรหมผุย² และ สุวัฒน์พงษ์ ร่มศรี³
วิทยาลัยนครราชสีมา^{1,2}, สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด³
**Pimyupa Chanaaiyarat¹,
Chutima Prompour², Suwattanaphong Romsri³**
Nakhonratchasima College, Thailand^{1,2}, Roi-Et Provincial Education Office, Thailand³
Corresponding Author, E-mail : nichapa2513@gmail.com¹

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ ประเภทวิชา และรายได้ผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 464 คน เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's test)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก
2. เปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ ประเภทวิชา และรายได้ผู้ปกครอง

2.1 เปรียบเทียบการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

* วันที่รับบทความ: 25 สิงหาคม 2564; วันแก้ไขบทความ 2 กันยายน 2564; วันตอบรับบทความ: 3 กันยายน 2564

Received: August 25, 2021; Revised: September 2, 2021; Accepted: September 3, 2021

2.2 เปรียบเทียบการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามประเภทวิชา พบว่าโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยกเว้น ด้านทักษะและประสบการณ์วิชาชีพ ไม่แตกต่างกัน

2.3 เปรียบเทียบการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกรายได้ของผู้ปกครอง พบว่าโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคี; นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ; วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์

Abstracts

The objective of this research was to study and compare the factors in deciding to study in Dual Vocational Education system of Vocational Certificate students, Buriram Technical College, Buriram Province, which classified by gender, Program type, and parents' income. The sample group used in the research consisted of 464 students studying at the 3rd year Vocational Certificate level in the academic year 2020. The instruments used by the researcher in the research were a 5-level estimation scale, t-Test and one-way ANOVA analysis and paired difference comparison by Scheffe's test.

The results of the research found that :

1. Decision to study in Dual Vocational Training System of the 3rd year Vocational Certificate students, Buriram Technical College, Buriram Province in overall and every aspect was at a high level.

2. Comparison the factors in deciding to study in Dual Vocational Education system of Vocational Certificate students, Buriram Technical College, Buriram Province, which classified by gender, Program type, and parents' income.

2.1 Comparison of the decision to study in Dual Vocational Training system of the 3rd year Vocational Certificate students at Buriram Technical College, Buriram Province, classified by gender in overall and every aspect was not different, except for the educational values of the parents, which there was a statistically significant difference at .05.

2.2 Comparison of the decision to study in Dual Vocational Training system of the 3rd year Vocational Certificate students at Buriram Technical College, Buriram Province classified by Program type in overall and every aspect was different. There was a statistically significant difference at .05 except for skills and professional experience.

2.3 Comparison of the decision to study in the Dual Vocational Training system of the 3rd year Vocational Certificate students at Buriram Technical College, Buriram Province classified by parents' income in overall and every aspect was not different.

Keywords: Decision to Study in Dual Vocational Education System; Vocational Certificate Students; Buriram Technical College

บทนำ

การพัฒนาประเทศในปัจจุบันต้องพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม แต่ปัญหาหลักของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม คือ ทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากอิทธิพลของเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่มีผลต่อกระบวนการผลิตและการบริโภค ปัญหาทรัพยากรมนุษย์ที่กำลังเผชิญอยู่คือ การหาวิธีจัดสรรทรัพยากร มนุษย์ ให้เกิดประโยชน์สนองต่อความเจริญทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงของสภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ นำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยเร่งสร้างกำลังคนในระดับกลางและระดับสูงด้านวิชาชีพให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ เพื่อสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน ในปัจจุบัน ขณะเดียวกันแนวนโยบายด้านการศึกษารัฐได้มุ่งส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาด้านวิชาชีพอย่างจริงจังด้วยการให้สถานศึกษาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร เน้นให้นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์ตรงในสถานประกอบการเพื่อให้เรียนรู้ได้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ อันจะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ตามความมุ่งหมายของหลักสูตรและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 มาตรา 20 บัญญัติว่า การฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดในสถานศึกษาของรัฐสถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการหรือโดยความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2556 : 5)

การจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อพัฒนาประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้จัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 รวมถึงพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 โดยมุ่งหวังผลิตผู้จบการศึกษาที่มีคุณภาพ มีความรู้และทักษะที่สามารถปฏิบัติงานจริงได้ทันและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 1) ปัจจุบันเป็นที่รับรู้กันดีว่า กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวนั้น คุณภาพของครูเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังข้อค้นพบจากงานวิจัยหลายฉบับของกลุ่มประเทศองค์กร เพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนาที่พบว่า นักเรียนที่มีโอกาสได้เรียนกับครูที่สอนเก่งจะมีพัฒนาการที่ก้าวหน้ามากกว่านักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนไม่เก่งถึง 3 เท่า (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 6)

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 4 บัญญัติว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง กระบวนการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยี และมาตรา 6 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษา ในด้านวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานโดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพ

ในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ ส่วนการให้บริการการศึกษาระดับอาชีวศึกษาบัญญัติไว้ใน มาตรา 8 โดยกำหนดให้การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้โดยจัดการศึกษาหลายรูปแบบ ดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2551 : 2-3) รูปแบบแรกได้แก่ การศึกษาในระบบ เป็น การจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลัก โดยมีการกำหนด จุดมุ่งหมายวิธีการศึกษาหลักสูตร ระยะเวลา การวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา ที่แน่นอน รูปแบบที่สอง การศึกษานอกระบบเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนด จุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการศึกษาระยะเวลา การวัดและการประเมินผล ที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของบุคคล แต่ละกลุ่ม (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2551 : 3-4) และการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัด การศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนการวัดและการประเมินผล โดย ผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคนสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือ สถาบันสามารถจัดการศึกษาในหลายรูปแบบรวมกันก็ได้ ทั้งนี้สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันนั้นต้อง มุ่งเน้นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานหลักในการผลิตและพัฒนากำลังคนในด้าน วิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งการฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และการ ฝึกทักษะอาชีพระยะสั้นหรือระยะยาว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพให้มี คุณธรรม คุณภาพ และความเป็นมืออาชีพ เพิ่มโอกาสการศึกษาร่วมกับประชาชนทุกช่วงวัย พัฒนา งานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม เทคโนโลยี องค์กรความรู้อาชีวศึกษา และพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากร อาชีวศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพโดยมีเป้าหมาย คือ ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ พฤติกรรมลักษณะนิสัยและทักษะทางปัญญา มีสมรรถนะหลัก และสมรรถนะทั่วไป ได้แก่การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาการเรียนรู้และการปฏิบัติการ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การประยุกต์ใช้ตัวเลข การจัดการและการพัฒนา งานได้ รวมถึงมีสมรรถนะวิชาชีพ คือ มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ความสามารถในการใช้ทักษะ ในสาขาวิชาชีพสู่การปฏิบัติจริง และความสามารถในการประยุกต์สู่อชีพ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้ดำเนินการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติ การศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษาในการ จัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง รวมทั้งการปฏิรูป การเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับ ความต้องการของตลาดแรงงานและภาคอุตสาหกรรม ส่งเสริมและพัฒนาาระบบคุณวุฒิวิชาชีพ การพัฒนา

ความร่วมมือในการจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัด การเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบ การจะเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และสามารถพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งด้านการผลิตและบริการของประเทศ ดังที่มีนักการศึกษา กล่าวว่า การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ โดยความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา ไม่ว่าจะในรูปแบบหรือวิธีการใดก็ตาม ต่างก่อให้เกิดผลดีที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากสถานประกอบ การฝึกให้ผู้เรียนมีกึ๋นนิสัยและเจตคติที่ดีในการทำงาน ทั้งยังก่อให้เกิดความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สำคัญอย่างยิ่ง อีกประการหนึ่ง ก็คือการจัด การศึกษาโดยความร่วมมือนี้ ทำให้ได้ผลผลิตที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานโดยสามารถปฏิบัติงานในสถานประกอบการได้ทันที จากการรวบรวมและตรวจสอบข้อมูลจำนวนนักเรียนนักศึกษาในระบบ ทวิภาคีประจำปีการศึกษา 2559 มีจำนวนทั้งสิ้น 37,694 คน คิดเป็นร้อยละ 5.70 ของนักเรียนนักศึกษา ทั้งหมด 661,326 คน สถานศึกษาในสังกัดที่ร่วมกันจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำนวน 268 แห่ง จาก สถานศึกษาทั้งหมดในสังกัด จำนวน 421 แห่ง ซึ่งพบว่า ยังมีปริมาณอัตราส่วนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับนักเรียน นักศึกษาระบบปกติ ดังนั้น เพื่อเป็นการกระตุ้นสร้างแรงจูงใจให้สถานศึกษาและสถานประกอบการตระหนักถึง ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพของผู้เรียน ตลอดจนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ปกครองนักเรียน นักศึกษาได้ทราบถึงการเข้าศึกษาในระบบทวิภาคี ปัจจุบันวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้จัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ในระดับ ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในสาขาวิชางานเทคนิคยานยนต์ สาขาวิชางานติดตั้ง ไฟฟ้ากำลัง สาขาวิชางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ซึ่งในปีการศึกษา พ.ศ. 2560 มีนักศึกษาเรียนในระบบทวิภาคี จำนวน 160 คน ปีการศึกษา พ.ศ. 2561 เรียนในระบบทวิภาคี จำนวน 200 คน ในขณะที่ความต้องการของ ตลาดแรงงานและภาคอุตสาหกรรมยังขาดแคลนแรงงานระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี เป็น จำนวนมาก (วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์, 2561 : 67)

จากปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ ศึกษาเจตคติต่อการเรียนระบบทวิภาคี ค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครองต่ออาชีวศึกษา รายได้และสวัสดิการระหว่างเรียน ทักษะและประสบการณ์วิชาชีพ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ เพื่อใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขกลยุทธ์ในการรับนักศึกษาให้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ให้พอกับความต้องการของตลาดแรงงานและ ภาคอุตสาหกรรม และตอบสนองต่อนโยบายสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ที่ต้องการเพิ่มจำนวน นักศึกษาสายอาชีพต่อสายสามัญในอัตราส่วน 51: 49 ในอนาคต เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ ประเภทวิชา และรายได้ผู้ปกครอง

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ของวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ในปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 703 คน จำแนกได้ดังนี้ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม จำนวน 415 คน ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ จำนวน 265 คน และ ประเภทวิชาคหกรรม จำนวน 23 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร ซึ่งผู้วิจัยได้ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงคำนวณตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane (1970 : 580-581) และทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 464 คน จำแนกได้ดังนี้ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม จำนวนทั้งสิ้น 273 คน ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ จำนวน 173 คน ประเภทวิชาคหกรรม จำนวน 18 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นสำหรับสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ มีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการวิจัยเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาแบบสอบถามจากงานวิจัยที่มีผู้ทำไว้แล้วเกี่ยวกับการตัดสินใจเรียนต่อของ ปิยธาริน วรสินวัฒนา (2550 : 94) นิภาวรรณ ชนะสงคราม (2552 : 75) และ ไวรสิทธิ์นันท์ ศรีตะวัน (2555 : 56)
3. รวบรวมแนวคิดทฤษฎีเอกสารงานวิจัยและข้อมูลทั้งหมด สร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวช. 3 วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

4. สร้างแบบสอบถามการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวช. 3 ในวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวช. 3 ด้านเพศ ประเภทวิชา และรายได้ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบเชิงสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวช.3 วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านเจตคติต่อการเรียน ค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง นักศึกษา มีรายได้และสวัสดิการระหว่างเรียนมีทักษะและประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อวัดความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ของนักศึกษา โดยมีองค์ประกอบ ด้านเจตคติต่อการเรียน จำนวน 11 ข้อ ด้านค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครองจำนวน 5 ข้อ ด้านรายได้และสวัสดิการระหว่างเรียน จำนวน 6 ข้อ ด้านทักษะและประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 7 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดยเรียงลำดับจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนในแบบสอบถามแต่ละข้อ โดยการให้น้ำหนัก ดังนี้

- 5 หมายถึง การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับมาก
- 3 หมายถึง การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับน้อยที่สุด

ประกอบด้วย ด้านเจตคติต่อการเรียน ด้านค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง ด้านนักศึกษามีรายได้และสวัสดิการระหว่างเรียน ด้านมีทักษะและประสบการณ์วิชาชีพ (ปิยธาริน วรสินวัฒนา, 2550 : 94 ; นิภาวรรณ ชนะสงคราม, 2552 : 75 ; ไวรวิธินันท์ ศรีตะวัน, 2555 : 56)

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขและปรับปรุงแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ตรวจสอบความเที่ยงตรงและความถูกต้อง (Content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ 0.50 ขึ้นไป

6. นำแบบสอบถามไปทดลอง (Try Out) เก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวช. 3 ในวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation) ปรากฏว่าได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.36-0.78 ซึ่งใช้ได้ทุกข้อ

7. นำแบบสอบถามการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวช. 3 ในวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ทั้งหมดมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของ Cronbach (1990 : 202-204) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ ปรากฏว่าแบบสอบถามตอนที่ 2 มีความเชื่อมั่น 0.95 ซึ่งแสดงว่า แบบสอบถามฉบับนี้สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยต่อผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์

2. ผู้วิจัยนำหนังสือจาก วิทยาลัยนครราชสีมา ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ เพื่อขอความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูล

3. จัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 464 ฉบับ ไปให้นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลแบบสอบถามด้วยตนเอง และได้รับแบบสอบถามคืน ปรากฏว่า ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 464 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และลักษณะการแจกแจงตัวแปรต่างๆ โดยการคำนวณค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปร ดังนี้

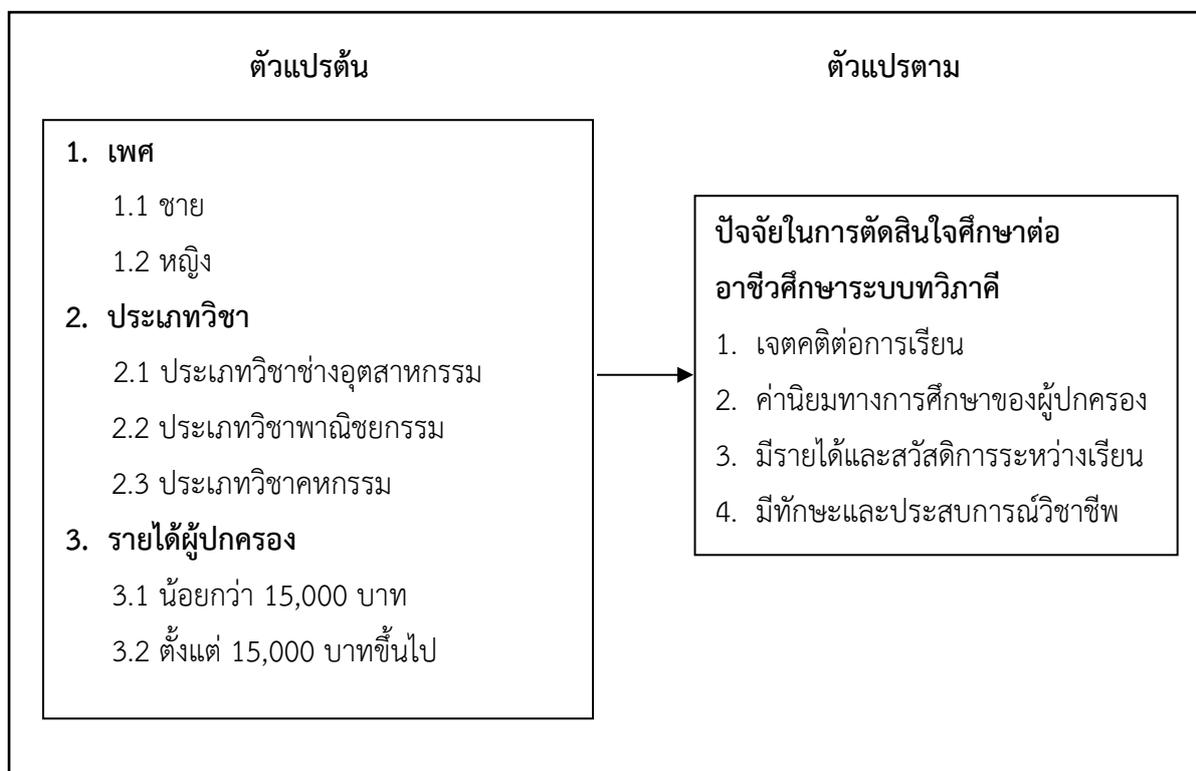
1. สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) และ ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้ IOC

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean), ค่าร้อยละ (Percentage) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ทดสอบ t-test โดยใช้สูตร และทดสอบ F(F-test) โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยใช้สูตร ในกรณีที่พบความแตกต่างจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Test)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้พัฒนามาจากแนวคิดของไวริทธิ์นันท์ ศรีตะวัน, 2555 : 56 จึงได้นำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประกอบด้วย ด้านเจตคติต่อการเรียน ด้านค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง ด้านมีรายได้และสวัสดิการระหว่างเรียน และด้านมีทักษะและประสบการณ์วิชาชีพ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวนักศึกษาที่เข้าศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ ประเภทวิชา และรายได้ผู้ปกครอง โดยใช้ความถี่และร้อยละ

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของนักศึกษาที่ตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนตัวนักศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 เพศชาย	315	67.9
1.2 เพศหญิง	149	32.1
รวม	464	100
2. ประเภทวิชา		
2.1 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม	273	58.8
2.2 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ	173	37.3
2.3 ประเภทวิชาคหกรรม	18	3.9
รวม	464	100
3. รายได้ผู้ปกครอง		
3.1 น้อยกว่า 15,000 บาท	218	46.9
3.2 ตั้งแต่ 15,000 บาท	246	53.1
รวม	464	100

จากตารางที่ 1 แสดงว่า สถานภาพส่วนตัวของนักศึกษาที่ตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกได้ดังนี้

เพศ แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 315 คน คิดเป็นร้อยละ 67.9 และเพศหญิง จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1

ประเภทวิชา แสดงว่า ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม จำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 ประเภทวิชาคหกรรม จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9

รายได้ผู้ปกครอง แสดงว่า รายได้น้อยกว่า 15,000 บาท จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 46.9 รายได้ตั้งแต่ 15,000 บาท จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 53.1

2. วิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษา

ระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวม

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวม

การตัดสินใจศึกษาต่อ	n = 464		ระดับ	อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านเจตคติต่อการเรียน	4.17	0.35	มาก	2
2. ด้านค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง	4.16	0.46	มาก	3
3. ด้านนักศึกษามีรายได้และสวัสดิการระหว่างเรียน	4.11	0.45	มาก	4
4. ด้านมีทักษะและประสบการณ์วิชาชีพ	4.23	0.42	มาก	1
รวม	4.16	0.42	มาก	

จากตารางที่ 2 การตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านทักษะและประสบการณ์วิชาชีพ ด้านเจตคติต่อการเรียน ด้านค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง และด้านนักศึกษามีรายได้และสวัสดิการระหว่างเรียน ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ และจำแนกตามรายได้ผู้ปกครอง ใช้สถิติ t-test จำแนกตามประเภทวิชา ใช้สถิติ F-test โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) กรณีที่พบความแตกต่าง ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's test)

1. จำแนกตามเพศ

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ

การตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	เพศชาย		เพศหญิง		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านเจตคติต่อการเรียน	4.16	0.32	4.18	0.40	0.24	0.81
2. ด้านค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง	4.09	0.49	4.32	0.34	2.78*	0.00
3. ด้านรายได้และสวัสดิการระหว่างเรียน	4.07	0.40	4.21	0.52	1.75	0.08
4. ด้านทักษะและประสบการณ์วิชาชีพเพิ่มขึ้น	4.23	0.46	4.24	0.34	0.04	0.96
รวม	4.13	0.41	4.23	0.40	1.20	0.46

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 แสดงว่า การตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. จำแนกตามประเภทวิชา

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบเปรียบเทียบการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามประเภทวิชา

การตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
	ภายในกลุ่ม	461	11.746	0.087		
	รวม	463	17.288			
2. ด้านค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	2	2.895	0.724	3.560*	0.009
	ภายในกลุ่ม	461	27.446	0.203		
	รวม	463	30.342			
3. ด้านรายได้และสวัสดิการระหว่างเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.632	0.658	3.430*	0.011
	ภายในกลุ่ม	461	25.896	0.192		
	รวม	463	28.528			
4. ด้านทักษะและประสบการณ์	ระหว่างกลุ่ม	2	1.533	0.383	2.164	0.076

วิชาชีพเพิ่มขึ้น	ภายในกลุ่ม	461	23.914	0.177		
	รวม	463	25.447			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.182	0.545	9.798*	0.000
	ภายในกลุ่ม	461	7.516	0.056		
	รวม	463	9.698			

* $p < .05$

จากตารางที่ 4 แสดงว่า การตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามประเภทวิชาพบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ยกเว้น ด้านทักษะและประสบการณ์วิชาชีพ ไม่แตกต่างกัน จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีการของ เซฟเฟ

3. จำแนกตามรายได้ผู้ปกครอง

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบเปรียบเทียบการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามรายได้ผู้ปกครอง

การตัดสินใจศึกษาต่อ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	รายได้น้อยกว่า 15,000 บาท		รายได้ตั้งแต่ 15,000 บาท		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	1. ด้านเจตคติต่อการเรียน	4.17	0.26	4.17		
2. ด้านค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง	4.14	0.45	4.18	0.48	0.55	0.58
3. ด้านรายได้และสวัสดิการระหว่างเรียน	4.15	0.44	4.08	0.45	1.01	0.31
4. ด้านทักษะและประสบการณ์วิชาชีพ เพิ่มขึ้น	4.27	0.42	4.20	0.43	1.05	0.29
รวม	4.18	0.39	4.15	0.44	0.38	0.54

* $p < .05$

จากตารางที่ 5 แสดงว่า การตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามรายได้ผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย การตัดสินใจเข้าศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ ประเภทวิชา และรายได้ ผู้ปกครอง พบว่า

1. การตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงอันดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านทักษะและประสบการณ์วิชาชีพ ด้านเจตคติต่อการเรียน ด้านค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง และด้านนักศึกษา มีรายได้และสวัสดิการระหว่างเรียนตามลำดับ ทั้งนี้เพราะวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เปิดหลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างหลากหลาย อีกทั้งยังมีการเปิดสอนวิชาชีพทั้ง 2 ระบบ กล่าวคือ มีการเปิดการศึกษาทั้งในระบบ และระบบทวิภาคีที่เกิดจากข้อตกลงของสถานศึกษากับสถานประกอบการ สอดคล้องกับความสามารถ และความต้องการของนักศึกษา จึงทำให้การตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของสมทรัพย์ สอดคล้องกับงานวิจัยของปริญานุช สายธนู (2552 : 87) ได้ทำการศึกษาเรื่อง มูลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อสายอาชีพ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีมูลเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อสายอาชีพทุกด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของจักรี ทองแก้ว (2550 : 33) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคภาคใต้ตอนบน วิทยาลัยสาขาวชิราวุฒยารายชางยนต์ ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับมาก

2. เปรียบเทียบการตัดสินใจเข้าศึกษาต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

2.1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสังคมไทยให้การยอมรับว่า เพศชายและเพศหญิงมีสิทธิ เสรีภาพเท่าเทียมกัน ทำให้เพศหญิงมีบทบาทในสังคมมากขึ้นและสามารถศึกษาวิชาการหรือประกอบอาชีพต่าง ๆ ได้เท่าเทียมกับเพศชาย และในการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประเภทวิชาอุตสาหกรรม นักศึกษาที่เรียนส่วนมากจะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง เพราะว่าจะเน้น การลงมือปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับปิยธาริน วรสินวัฒนา (2550 : 84) ได้ศึกษา ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเรียนอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี กรณีศึกษา นักเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดนครปฐม ได้แก่ เพศ ส่วนตัวแปรความสนใจของนักเรียน ความคาดหวังถึงการทำงานในอนาคต และอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนไม่มี ความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ผลการศึกษา ปัจจัยด้านครอบครัว พบว่า

การสนับสนุนจากผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในขณะที่ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สำหรับปัจจัยทางด้านการศึกษา คือ เกรดเฉลี่ย การรับรู้ข่าวสารทางการศึกษา ภาพลักษณ์ของหลักสูตร และสาขาวิชาที่เปิดสอน ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี และสอดคล้องกับ Duke (1990 : 87) ได้ศึกษาเหตุผลในการเข้าศึกษาต่อของผู้ใหญ่ พบว่า ผู้ที่กำลังจะเข้าเรียน มีเหตุผลในการเข้าเรียนด้านสังคมและด้านการหนีจากสภาพจำเจ อยู่ในระดับต่ำสุด ส่วนผู้ที่กำลังเรียนอยู่ พบว่า อายุ เพศ และสถานภาพทางสังคมมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเข้าเรียน โดยเฉพาะด้านเพศนั้น พบว่า เพศหญิงให้ความสำคัญกับเหตุผลส่วนตัว ส่วนเพศชายให้ความสำคัญด้านเพื่อทำหน้าที่ให้ดีขึ้น ด้านศาสนาและด้านการหนีจากความจำเจ ด้านอายุ พบว่า ผู้ที่อายุสูง ให้ความสำคัญกับความรู้ ส่วนผู้ที่มีอายุน้อยให้ความสำคัญด้านส่วนตัว และคนผิวดำให้ความสำคัญกับด้านส่วนตัว ด้านชุมชนและด้านความรู้เชิงวัฒนธรรม

2.2 จำแนกตามประเภทวิชา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านเจตคติต่อการเรียน ด้านค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง และด้านรายได้และสวัสดิการระหว่างเรียน ส่วนที่เหลืออีก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะและประสบการณ์วิชาชีพ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่นักศึกษาจะทำการศึกษาเล่าเรียนประเภทวิชาใดประเภทวิชาหนึ่ง เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพในวันข้างหน้า นั้น จำเป็นที่นักศึกษาต้องศึกษาว่าในปัจจุบันและอนาคตตลาดแรงงานส่วนใหญ่จะรับประเภทวิชาไหนเข้าทำงานมาก สอดคล้องกับอุไรวรรณ ปุณณะเวส (2551 : 32) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจของนักเรียน ที่เลือกเข้าศึกษาในคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยการอาชีพเสนาและวิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในคณะบริหารธุรกิจ มีอายุ ระดับชั้นที่ศึกษาสาขาวิชาที่ศึกษา ระดับการศึกษาของบิดา-มารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียน อาชีพของบิดามารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียน และรายได้ต่อเดือนของบิดา-มารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียนแตกต่างกัน มีระดับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในคณะบริหารธุรกิจ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับฉัตรชัย อินทสังข์ (2552 : 87) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความต้องการศึกษาต่อ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ของนักศึกษา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การจำแนกตามสาขาวิชา ที่ต้องการศึกษาต่อกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาต่อ ในสาขาวิชาที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า ระดับความคิดเห็นด้านหลักสูตร มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการประกอบอาชีพ และด้านสถาบันการศึกษา ตามลำดับ ส่วนด้านเศรษฐกิจและสังคม มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด

2.3 จำแนกตามรายได้ผู้ปกครอง โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรและรับจ้างทั่วไป รายได้อาจไม่สูงมากนัก ซึ่งผู้ปกครองมีความหวังต้องการให้บุตรเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น เพราะจะทำให้ได้รับค่าตอบแทนที่สูงขึ้น ถ้าจบการศึกษาในระดับที่สูงสอดคล้องกับ Fantini and Weinstein (1972 : 45) ได้ศึกษาสภาพครอบครัวและความมุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษา พบว่า ครอบครัวที่มีความมั่นคงและมีรายได้สูง จะมีความมุ่งหวังให้บุตรได้รับการศึกษาสูง มากกว่าครอบครัวที่ไม่มีความมั่นคงและมีรายได้ต่ำ ทั้งนี้เพราะครอบครัวที่ไม่มั่นคง จะมีความกังวลใจ ในด้านเศรษฐกิจมากกว่าจะสนใจในด้านการศึกษบุตร และสอดคล้องกับ Sewell et al. (1972 : 851-861) ได้ศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศ การเข้าเรียนในโรงเรียนกับขบวนการบรรลุทางอาชีพ โดยจะพิจารณาถึงการบรรลุทางการศึกษาในฐานะที่เป็นกลไกหลักในการบรรลุทางอาชีพ ผลจากการศึกษา พบว่า รายได้ของครอบครัว การศึกษาของบิดา ความสามารถ เกรด แผนการศึกษาของเพื่อน ความคาดหวังทางการศึกษา และความต้องการทางอาชีพมีผลกระทบต่อการบรรลุทางการศึกษา ทั้งในเพศหญิงและเพศชาย และยังพบว่า การกระตุ้นของครอบครัวและการกระตุ้นทางการศึกษาของครู จะมีผลกระทบโดยตรงต่อการเข้าเรียนในโรงเรียนของเพศชาย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการศึกษา

1.1 ด้านเจตคติต่อการเรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้กำลังใจนักเรียนในการเรียนต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงระบบทวิภาคี เนื่องด้วยการศึกษาต่อในระบบทวิภาคี ทำให้มีความรู้ความชำนาญด้านอาชีพมากขึ้น การศึกษาต่อในระบบทวิภาคีทำให้มีพื้นฐานในการประกอบอาชีพมากขึ้น พร้อมกันนี้ การศึกษาต่อมีความสำคัญต่ออนาคตของนักศึกษา และนักศึกษาต้องเลือกเรียน เพราะตนเองมีความสนใจ เพราะจะทำให้นักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามที่หวัง

1.2 ด้านค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครอง เนื่องจากผู้ปกครองของนักเรียนในพื้นที่ส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรม และรับจ้าง ซึ่งมีรายได้น้อย ผู้ปกครองสนใจในสายอาชีพ เพราะสามารถนำไปใช้ในสังคมปัจจุบันได้ ผู้ปกครองคิดว่าการให้การศึกษาในระดับสูงขึ้น เป็นสิ่งสำคัญในยุคปัจจุบัน และผู้ปกครองทราบว่าการศึกษาต่อสายอาชีพจบแล้วมีงานรองรับ

1.3 ด้านมีรายได้และสวัสดิการระหว่างเรียน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้คำแนะนำว่าการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สามารถซ่อมแซมและประดิษฐ์สิ่งของใช้ได้หรือมีรายได้จากการบริการ สถานประกอบการภาคเอกชน จ้างผู้เรียนจบสายอาชีพในอัตราค่าตอบแทนที่เหมาะสม และเรียนระบบทวิภาคี เป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายให้แก่ครอบครัวได้

1.4 ด้านมีทักษะและประสบการณ์วิชาชีพ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ครูที่ปรึกษา และงานทวิภาคี ควรแนะนำว่าสาขาที่กำลังศึกษาเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ผู้ที่เลือกเรียนระบบทวิภาคีจะมีความก้าวหน้าในอาชีพสูง และผู้ที่สำเร็จการศึกษาสายอาชีพว่าเมื่อเรียนจบแล้วมีงานรองรับ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียนต่ออาชีวศึกษาระบบทวิภาคีด้านอื่น ๆ เช่น จำนวนสถานประกอบการเพียงพอต่อสาขาวิชาที่เปิดสอนหรือไม่ สถานประกอบการเข้าใจการเรียนระบบทวิภาคีมากน้อยขนาดไหน และสถานศึกษาควรทำการสำรวจสถานประกอบการที่จะร่วมมือจัดการศึกษาระบบทวิภาคี เป็นต้น

2.2 ควรทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยความพึงพอใจของสถานประกอบการในการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี ต่อนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์

เอกสารอ้างอิง

- จักรี ทองแก้ว. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคภาคใต้ตอนบน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต. สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ฉัตรชัย อินทสังข์. (2552). ความต้องการศึกษาต่อ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตของนักศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. ม.ป.ท.
- นิภาวรรณ ชนะสงคราม. (2552). การตัดสินใจเรียนต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปริยานุช สายธนู. (2552). มุมเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปิยธาริน วรสินวัฒนา. (2550). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกรณีศึกษา นักเรียนอาชีวศึกษา จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ (2561). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561. บุรีรัมย์: วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์.

- ไวริทธิ์นันท์ ศรีตะวัน. (2555). การตัดสินใจศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2551). *แนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2556). *พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิคจำกัด.
- อุไรวรรณ ปุณณะเวส. (2551). ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจของนักเรียนที่เลือกเข้าศึกษาในคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยการอาชีพเสนาและวิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Duke, C. (1990). *Adult education and development*. Germany: Berlin, Druck Center Meckenheim.
- Fantini, M., & Weinstein, G. (1972). *Students motivational goals and beliefs about effort and ability as they relate to college academic success*. New York: Harper & Row.
- Sewell, W. H., Hauser, R. M., Wolf, R. (1972). Causes and consequences of higher Education : models of the status attainment process. *American Journal of Agricultural Economics*, 54(5), 851-861.
- Yamane, T. (1970). *Statistic: An introductory analysis*. Tokyo: Harper International Edition.